

Dosarul nr. 2ra-333/18

Instanța de fond: Judecătoria Ciocana, mu. Chișinău – I. Secrieru

Instanța de apel: CA Chișinău – D. Manole, L. Popova, G. Dașchevici

DECIZIE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Maria Ghervas,
Iuliana Oprea, Ion Druță,
Luiza Gafton, Dumitru Visternicean,

examinând recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Moldasig”,
în cauza civilă la acțiunea Societății pe Acțiuni „Moldasig” împotriva lui Alexei
Cimpoi cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 22 iunie 2017, prin care
s-a admis apelul declarat de către Alexei Cimpoi, s-a casat hotărârea Judecătoriei
Ciocana, mun. Chișinău din data de 25 aprilie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri
privind respingerea acțiunii,

CONSTATĂ:

Societatea pe Acțiuni „Moldasig” (*în continuare SA „Moldasig”*) la data de 09
martie 2016 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexei Cimpoi,
prin care a solicitat încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare în mărime
de 11 971,44 lei și a cheltuielilor de judecată. (f.d. 4)

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că la data de 24 iunie 2013 a avut loc
un accident rutier cu implicarea automobilului de model ”BMW 5251” cu numărul de
înmatriculare xxxxx, la volanul căruia se afla Alexei Cimpoi și automobilul de model
”Renault Megane” cu numărul de înmatriculare xxxxx, la volanul căruia se afla Țurcan
Serghei.

Potrivit deciziei poliției rutiere, vinovat de comiterea accidentului rutier și
cauzarea prejudiciului material automobilului de model ”Renault Megane” a fost
recunoscut Alexei Cimpoi, care se afla la volanul automobilului de model ”BMW
5251” și care deținea certificatul de asigurare obligatorie de răspundere civilă nr. RCAI
xxxxx, eliberat de SA „Moldasig”.

La data de 26 iunie 2013 a fost întocmit procesul -verbal de constatare și evaluare
a pagubelor nr. D/RCA/13-1029, prin care, de comun acord cu părțile interesate, au

fost stabilite defecțiunile cauzate automobilului de model "Renault Megane". Potrivit devizului de calcul, suma despăgubirii de asigurare pentru repararea automobilului de model "Renault Megane" constituie 11 971,44 lei, care a fost achitată de SA „Moldasig” beneficiarului despăgubirii de asigurare.

Mai indică, că la momentul comiterii accidentului rutier contractul de asigurare RCAI cu nr.xxxxx era încheiat cu Dubas Oleg, iar Alexei Cimpoi ca persoană vinovată de producerea accidentului rutier, nu era inclus în contractul dat.

În scopul soluționării amiabile a litigiului, SA „Moldasig” a expediat în adresa pârâtului o pretenție cu propunerea de a achita benevol prejudiciul material în sumă de 11 971,44 lei, însă care a rămas fără soluționare.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 25 aprilie 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată, s-a încasat din contul lui Alexei Cimpoi în beneficiul SA „Moldasig” prejudiciul material în sumă de 11 971, 44 lei și cheltuielile de judecată în sumă totală de 509, 14 lei, formate din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 359, 14 lei și 150 lei – cheltuielile de citare, iar în total suma de 12 480, 58 lei.(f.d. 43, 67-71)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 22 iunie 2017 a admis apelul declarat, a casat hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din data de 25 aprilie 2016, a emis o nouă hotărâre privind respingerea acțiunii. (f.d. 96,97-104)

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel la data de 16 ianuarie 2018 SA „Moldasig” a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate cu menținerea hotărârii primei instanțe și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 180 lei achitate pentru taxa de stat. (f.d. 110-113).

În motivarea recursului recurenta a indicat, că instanța de apel eronat și incorect a apreciat probele prezentate de către Alexei Cimpoi, ori copia contractului de asigurare obligatorie prezentată de acesta este una dubioasă.

Indică, că conform procedurii la momentul întocmirii unui contract de asigurare mai întâi se completează cererea de încheiere a contractului de asigurare și apoi în baza cererii se completează contractul. Cererea a fost depusă de către Oleg Dubas, care a indicat că la conducerea automobilului va fi admisă o singură persoană Oleg Dubas. Alexei Cimpoi nu figurează nici în cerere, nici în contract ca persoană admisă la conducerea automobilului asigurat. Consideră, că acțiunea este întemeiată și urmează a fi admisă.

La data de 13 martie 2018 Alexei Cimpoi a depus referință în care recunoaște că exemplarele contractului de asigurare prezentate de fiecare parte se deosebesc, dar pledează pentru exemplarul prezentat de el ca fiind cel adevărat. Astfel solicită respingerea recursului ca fiind neîntemeiat. (f.d. 124-125)

În conformitate cu art. 434, alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 22 iunie 2017, SA „Moldasig” a recepționat copia deciziei la data de 01 decembrie 2017. (f.d. 108)

În aceste circumstanțe recursul depus de către SA „Moldasig” la data de 16 ianuarie 2018 se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439, alin. (2) al CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 28 februarie 2018 a considerat recursul admisibil.

Potrivit art. 441 CPC în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442, alin. (1) al CPC judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Conform art. 445, alin. (1), lit. c) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce preced.

Recurenta SA „Moldasig” a solicitat încasarea de la Alexei Cimpoi în ordine de regres a despăgubirilor de asigurare în sumă de 11 971,44 lei, pe motiv că acesta cu automobilul asigurat din culpă a comis accidentul rutier și nu a fost inclus în contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto ca persoană admisă să conducă automobilul.

Obiect al litigiului în prezenta speță îl constituie încasarea despăgubirilor de asigurare în ordine de regres de la persoana responsabilă de producerea pagubei, în baza Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Aplicabilitatea legii respective la caz rezultă din următoarea situație de fapt.

La data de 24 iunie 2013 în jurul orei 17:50 a avut loc accidentul rutier cu implicarea automobilului de model ”BMW 5251” cu numărul de înmatriculare xxxxx, la volanul căruia se afla Alexei Cimpoi, care potrivit deciziei agentului constatator privind aplicarea sancțiunii în baza procesului- verbal cu privire la contravenție seria MAI01, nr. 99861 a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier. (f.d. 6)

În baza contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto nr. 18/AG414243, încheiat între SA „Moldasig” și Oleg Dubas, a fost eliberată polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto RCA seria AG nr. xxxxx din 14 iulie 2013 a automobilului de model ”BMW 5251” cu numărul de înmatriculare xxxxx.

S-a constatat că accidentul produs cu implicarea automobilului de model ”BMW 5251” cu numărul de înmatriculare xxxxx, constituie caz asigurat, iar potrivit actului de evaluare nr. 9357 din 03 martie 2014 suma despăgubirilor de asigurare constituie 11 971,44 lei. (f.d. 19)

Potrivit ordinului nr. 497-01 din 24 martie 2014 SA „Moldasig” a achitat suma despăgubirii de asigurare în mărime de 11 971,44 lei și în ordine de regres a solicitat încasarea sumei achitate ca despăgubire de la persoana vinovată de producerea accidentului rutier Alexei Cimpoi, care nu este inclus în contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

Instanțele ierarhic inferioare au adoptat soluții diferite asupra chestiunilor de fapt și de drept invocate de părți.

Astfel, prima instanță a admis acțiunea, a încasat de la Alexei Cimpoi în beneficiul SA „Moldasig” despăgubirile de asigurare în sumă de 11 971,44 lei, iar instanța de apel a casat hotărârea și a adoptat o hotărâre nouă de respingere a acțiunii, motivând că SA „Moldasig” nu dispune de dreptul de a înainta acțiune în ordine de regres, prin prisma prevederilor art. 29, lit. d) al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, ori potrivit contractului de asigurare obligatorie Alexei Cimpoi este inclus în lista persoanelor admise la conducerea automobilului asigurat.

Instanța de recurs consideră soluția instanței de apel ca fiind pripită și adoptată în baza probelor cercetate insuficient.

Potrivit art. 29, lit. d) al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule asigurătorul are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când: persoana răspunzătoare de producerea accidentului nu este inclusă în contractul de asigurare încheiat între posesorul autovehiculului și asigurătorul de răspundere civilă auto, cu excepția situației prevăzute la art.8 alin.(2) lit. b).

Potrivit art.8, alin. (1-2) al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto se realizează nemijlocit prin încheierea de contract de asigurare între posesorul de autovehicul și asigurătorul licențiat pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto care se perfectează pe suport de hârtie și/sau prin mijloace tehnice electronice în regim on-line, conform procedurii stabilite prin actele normative ale autorității de supraveghere.

Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto dintre persoana fizică, cu excepția întreprinzătorului individual, și asigurător se încheie în mod obligatoriu:

a) cu indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (număr limitat de utilizatori); sau

b) fără indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (număr nelimitat de utilizatori).

În susținerea cererii de chemare în judecată SA „Moldasig” a prezentat copiile certificate ale cererii din 14 iulie 2012 de încheiere a contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, depusă de către Oleg Dubas, în care indică că la conducerea automobilului asigurat să fie admisă o singură persoană Oleg Dubas, a contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto nr. 18/AG414243 din 14 iulie 2012, încheiat între SA „Moldasig” și Oleg Dubas și extrasul din polița xxxxx, în

care figurează o singură persoană admisă la volanul automobilului asigurat Oleg Dubas. (f.d. 12-13)

Cauza în instanța de fond a fost examinată în lipsa pârâtului Alexei Cimpoi, fiind admisă acțiunea. Hotărârea primei instanțe a fost contestată cu apel de către Alexei Cimpoi, care a prezentat instanței de apel un exemplar al contractului de asigurare nr. 18, întocmit prin indigo, fără dată, fără număr de înregistrare, dar în care ca persoane admise la volanul automobilului de model "BMW 5251" cu numărul de înmatriculare xxxxx sunt indicate Oleg Dubas și Alexei Cimpoi. (f.d. 80)

Instanța de apel, fără a verifica care din contractele prezentate sunt originale, s-a pronunțat în favoarea probei prezentate de către Alexei Cimpoi, respingând acțiunea pe motiv că anume acesta a prezentat originalul contractului de asigurare, iar deficiențele tehnice ale contactelor prezentate sunt atribuite în vina asiguratorului.

Acest raționament al instanței de apel a fost criticat de către recurent în recurs din perspectiva aprecierii probelor.

Potrivit normelor de procedură civilă ultima etapă a procesului de probație este aprecierea probelor. Aprecierea corectă a probelor de către instanța de judecată are o semnificație deosebită pentru adoptarea unei hotărâri judecătorești legale și întemeiate. Nerespectarea regulilor privind aprecierea probelor duce la soluționarea eronată a pricinii civile.

Aprecierea probelor este acea activitate a subiecților probațiunii care este guvernată în baza legilor logicii și normelor juridice prin care se determină relevanța, admisibilitatea, veridicitatea, suficiența, forța probantă și interconexiunii probelor.

Potrivit art.130 alin.1,2 CPC instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Alin. (3) al art. 130 din CPC stabilește două grupe de criterii de apreciere a probelor:

a) criteriile individuale de apreciere a probelor: relevanța, admisibilitatea și veridicitatea probelor; b) criteriile sistematice de apreciere a probelor: legătura reciprocă a probelor și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Suficiența probelor este calitatea totalității probelor necesare pentru examinarea și soluționarea pricinii civile. Pentru fiecare pricină civilă, concretă, suficiența probelor se determină în mod individual. Probele sunt suficiente numai atunci când instanța de judecată, ținând cont de probele existente la dosar, este în stare să soluționeze pricina civilă. Din acest considerent suficiența probelor este un criteriu calitativ și nu unul cantitativ. Sunt insuficiente probele ce contravin reciproc și probele îndoielnice. Probele insuficiente nu pot fi puse la baza hotărârii până când acest neajuns nu va fi eliminat pe calea colectării probelor suplimentare.

La caz, în situația când s-au prezentat ca probă două formulare a aceluiași contract de asigurare, cu conținut parțial diferit, instanța de apel prematur a respins

proba reclamantului și a acceptat proba pârâtului, ori situația descrisă indică la insuficiența de probe pentru a trage concluzii privitor la temeinicia acțiunii. Instanța urma să propună părților a prezenta și alte probe pentru a stabili temeinicia pretențiilor invocate în acțiune și în apel.

Aici, instanța de recurs menționează prevederile art.136. alin. (2) CPC, potrivit cărora la evaluarea documentelor și altor înscrisuri, instanța judecătorească trebuie să se încredințeze, în raport cu alte probe, că documentul ori un alt înscris este emis de autoritatea autorizată, că este semnat de persoana împuternicită, că documentul conține toate elementele prescriptibile unor astfel de documente.

La caz, SA „Moldasig” a prezentat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto și cererea lui Oleg Dubas cu privire la încheierea contractului, prin care acesta a solicitat doar includerea sa ca persoană admisă la conducerea automobilului ”BMW 5251” cu numărul de înmatriculare xxxxx. Alexei Cimpoi a prezentat un formular al contractului în care este inclus și el ca persoană admisă la volanul automobilului asigurat, însă acesta nu este completat corespunzător, nu este indicat numărul de înregistrare, data și persoana cu cine a fost încheiat, precum nici datele de identitate ale lui Alexei Cimpoi.

Instanța de apel nu a verificat dacă Oleg Dubas a depus vreo cerere suplimentară privind includerea lui Alexei Cimpoi în contractul de asigurare, totodată nu a verificat din ce motive contractul prezentat de Alexei Cimpoi nu corespunde originalului, care este semnat de Oleg Dubas, nu a verificat pentru câte persoane a fost achitată prima de asigurare, cine a completat exemplarul aflat în posesia lui Alexei Cimpoi și din ce motive acest exemplar este incomplet, în special lipsește data încheierii contractului, numărul de înregistrare, datele cu privire la identitatea persoanei admise la conducerea automobilului Alexei Cimpoi, codul personal, adresa de domiciliu.

Alexei Cimpoi în referința prezentată instanței de recurs confirmă că contractele prezentate sunt distincte, cu multe neclarități, dar o expertiză a acestor documente nu a fost efectuată.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care a ajuns instanța de apel, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6, alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 și de a restitui prezenta pricină civilă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

În acest context, Colegiul conchide, că urmează a se ține cont de prevederile art. 118, alin. (1) CPC, potrivit căruia fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale. Instanța va ține cont de faptul că este responsabilă de determinarea definitivă a circumstanțelor, care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și că în acest sens poate fi propus părților, să-și concretizeze pretențiile, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele indicate, să se expună asupra argumentelor participanților la proces, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile civile, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin. 1, lit. c), 445 alin. 3 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Moldasig”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din data de 22 iunie 2017 în cauza civilă la acțiunea Societății pe Acțiuni „Moldasig” împotriva lui Alexei Cimpoi cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și cheltuielile de judecată.

Se remite cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Iuliana Oprea

Ion Druță

Luiza Gafton

Dumitru Visternicean